

FRUIT KWEKEN OP STRAAT

Brusselse Raad voor het Leefmilieu (BRAL)

Belust op baanbrekende ervaringen wilde BRAL voor deze projectoproep "duurzame voeding" een boomgaard creëren in de openbare ruimte, midden in het centrum, op het Fontainas- en het Begijnhofplein. En omdat de vereniging een 'echte Brusselaar' is, wilde ze een emblematische fruitsoort voor de hoofdstad herintroduceren: de morel, een kleine, buitengewoon sappige kers die gebruikt wordt bij de bereiding van het befaamde Kriek-bier. BRAL wil op die manier een erg kort circuit creëren: de kersen groeien in het centrum en worden vervolgens enkele kilometers verderop door de brouwerij Cantillon gebruikt voor de bereiding van het gekende brouwsel.

Met de hulp van een dertigtal personen (bewoners, verenigingen, handelaars uit de wijk, ... van alle leeftijden en herkomsten) plantte BRAL 44 fruitbomen (waarvan een twintigtal Schaarbeekse morellenbomen) en 50 fruitstruiken.

Kwetsbare jonge bomen in deze zo 'onrustige' wijk? De uitdaging was natuurlijk groot en velen vreesden dat vandalisme het initiatief zou doen mislukken. Tot nog toe werden er echter maar 2 bomen aanzienlijk beschadigd. Dit succes is ongetwijfeld te danken aan de sterke betrokkenheid van alle gebruikers van het plein. Kinderen hebben de bakken versierd (in het kader van de door de buurtverenigingen georganiseerde « vendredis d'été »), straatwerkers geven ze water en het café Moeder Lambic (op het Fontainasplein) waakt over de jonge planten in de hoop binnenkort de productie van deze stedelijke boomgaard te kunnen valoriseren.

BRAL gaf de openbare ruimte zodoende werkelijk een nieuwe functie en creëerde een heel netwerk van personen met oog voor duurzame voeding en de waarde van het lokale erfgoed, die zich actief inzetten voor het onderhoud van de boomgaard,

Elke voorbijganger kan zich informeren over het initiatief dankzij de borden die op de bakken werden aangebracht en die een woordje uitleg geven.

CONTEXT

BRAL is een onafhankelijke Brusselse vereniging van bewoners en organisaties met hetzelfde engagement: van hun stad een aangename, milieuvriendelijke en betaalbare plaats maken. De vzw steunt de Brusselaars bij hun initiatieven en verricht sensibiliseringswerk vanuit een solidaire visie met aandacht voor gelijkheid en diversiteit.

DE AANPAK

BRAL omringde zich met verschillende soorten **partners** om de aanplanting, het onderhoud en - op termijn - de exploitatie van de bomen en struiken in goede banen te leiden.

Enkele deelnemers

- Brouwerij Cantillon en het Museum van de Geuze (zowel commercieel actief als deel van het Brussels erfgoed): valorisatie.
- Café Moeder Lambic (handelaar, verdediger van het erfgoed en van de productie van lokaal ambachtelijk bier): valorisatie.
- L'Ecole des devoirs: creatie van informatieborden voor de bakken.
- De « vendredis d'été » (vereniging actief binnen het wijkcontract Bloemenhof): onderhoud en decoratie door jongeren tijdens de grote vakantie.
- De straatwerkers van Jeugd en Stad (JES): onderhoud.
- Pajottenlander (teelt, verwerking en commercialisering van biologisch fruit) en Centrum Voor Botanische Verrijking: technisch advies.

ENKELE VERWEZENLIJINGEN

- Aanplanting en onderhoud van bijna 100 planten (bomen en struiken).
- Doen ontstaan van **lokale en gewestelijke synergiën** (met sociale actoren, actoren uit het verenigingsleven, burgerlijke actoren, enz.). Zo werkt de BRAL bijvoorbeeld mee aan de collectieve boomgaarden van de vzw Le début des haricots en aan het project "Brussel draagt zijn vruchten" (www.brusseldraagtzijnvruchten.be).
- Kleine feestelijke opening van **de permanente tentoonstelling in de open lucht** (informatieborden) rond een vat Kriek aangeboden door de brouwerij Cantillon.
- **Sensibilisering van het grote publiek** dankzij de toelichtingsborden.

*Spelen met aarde?
Dat hoeft je kinderen geen twee keer te vragen!*

BALANS

Deze baanbrekende ervaring (**de allereerste boomgaard die in de openbare ruimte in Brussel wordt aangelegd** en dat bovendien in een niet-gesensibiliseerde wijk):

- leverde BRAL een zekere expertise op het vlak van lokale economie op;
- valoriseerde de (erg) korte circuits in het kader van een concrete aanpak;
- maakte gebruik van een absoluut niet-delokaliseerbaar Brussels erfgoed (omwille van wetenschappelijke redenen kan het Kriek-bier alleen in het Brussels Gewest gebrouwen worden);
- heeft getoond, hoe men zich de eigen stad opnieuw kan toe-eigenen; en
- heeft ervoor gezorgd dat de banden werden aangehaald tussen bewoners en hun voeding in een 'Slow Food'-optiek.

HET VERVOLG

De bomen zijn aangeplant voor een hele tijd. De oogst zou van jaar tot jaar moeten toenemen. BRAL is nu op zoek naar wetenschappelijke partners om het fruit te analyseren en een wetenschappelijke opvolging van het project te organiseren. En de vereniging heeft ook een peterschapsproject ten aanzien van de bomen gelanceerd.

DE ANEKDOTE

Wat is er gezelliger dan een boom? De boomgaard is een echte generator van sociale banden gebleken. Het volstaat dat één iemand werkt om een magneeteffect teweeg te brengen: de voorbijgangers blijven dan staan om een praatje te maken. Een zonder meer gunstig neveneffect.

PROJECTHOUDER

- Brusselse Raad voor het Leefmilieu vzw, Zaterdagplein 13, 1000 Brussel
- Projectverantwoordelijke: Jeroen Verhoeven
- Contact: 02 217 56 33, jeroen@bralvzw.be

